

Få mere ud af en teaterforestilling

Inspirationsmateriale til pædagoger i dagtilbud

Læs inspirationsmaterialet.

Så vil du helt klart få en aha oplevelse og blive inspireret til, hvordan du kan fordybe dig med børnene inden og efter et teaterstykke. Så bliver et teaterstykke ikke "bare" et teaterstykke. Både voksne og børn vil få mere ud af det.

(pædagog ved Børnehuset Nordstjernen, Nykøbing F.)

Om materialet

Inspirationsmaterialet er en del af Guldborgsund Kommune og Lolland Kommunes projekt **Klar, parat, kultur fra start**, som er støttet af Kulturministeriets initiativ **En tidlig kulturstart**, der ifølge Kulturministeriets hjemmeside har til formål, at bidrage til at øge antallet af og kvaliteten af kunst- og kulturmøder, der er målrettet børn i dagtilbud; at skabe nye varige samarbejder og lærende partnerskaber med dagtilbud. (Kulturministeriet).

Inspirationsmaterialet er i løbet af 2020-21 udviklet i et samarbejde mellem teaterformidlerne Maria Holst Andersen og Anne Burup Nymark, pædagoger fra fire forskellige daginstitutioner i Guldborgsund og Lolland Kommune samt Teatret Masken og Kulturtjenesten i Guldborgsund Kommune.

Teaterformidlerne har udarbejdet materialets aktiviteter, som er blevet afprøvet med pædagoger og børn i dagtilbud som før- og efterworkshops i forbindelse med Teater Baglandet og Teatret Maskens forestilling "Cirkel – ender den?".

”

Det giver pludselig ny mening at se en teaterforestilling [...] at kunne lave et projekt inden og arbejde videre, efter man har set en teaterforestilling. Før ville man måske bare have set den og snakket lidt med børnene om den inden.

(pædagog ved Kulturbørnehuset Nordstjernen, Nykøbing F.)

”

Materialet giver inspiration til at forlænge fornemmelsen i kroppen før og efter et teaterstykke. At kunne holde fast i stemningen lidt længere. Hverdagen går så stærkt med så mange input, at teateroplevelser er vigtige at få i rygsækken. Det håber jeg, at mange børn vil få lov til at opleve med hjælp fra pædagogerne rundt omkring.

(pædagog ved Stubbekøbing Børnehus, Stubbekøbing)

Kære pædagog og medarbejder i dagtilbud

Inspirationsmaterialet består af en række dramapædagogiske aktiviteter med fokus på krop, sanser, fortælling og rum, der kan igangsættes for og med børn i dagtilbud.

Aktiviteterne har til formål at inspirere dig til at udvide den teateroplevelse, du har i vente med din børnegruppe. Materialet er tiltænkt og kan tilpasses både vuggestue- og børnehavebørn. At skabe rammer for børns engagement som et aktivt publikum kan hjælpe dem til en større forståelse for deres teateroplevelse - og egen virkelighed.

I modsætning til andre kunstformer er teater en her-og-nu-oplevelse, som opleves i det øjeblik, forestillingen finder sted. Tilbage står mindet, som kan være svært at huske og holde fast i. Det gør det endnu mere vigtigt at arbejde med at udvide oplevelsen, når I skal opleve en teaterforestilling.

”

Materialet har virkelig åbnet mine øjne for, hvordan man kan folde en teateroplevelse ud [...] Jeg havde svært ved at forestille mig, hvordan man overhovedet kunne forberede vuggestuebørn på at se en forestilling. Nok fordi jeg forestillede mig, at det handlede om at tale og snakke. Materialet har åbnet en helt anden tilgang, hvor kroppen og sanserne er i spil.

(pædagog ved Børnehuset
Trekløveren, Nakskov)

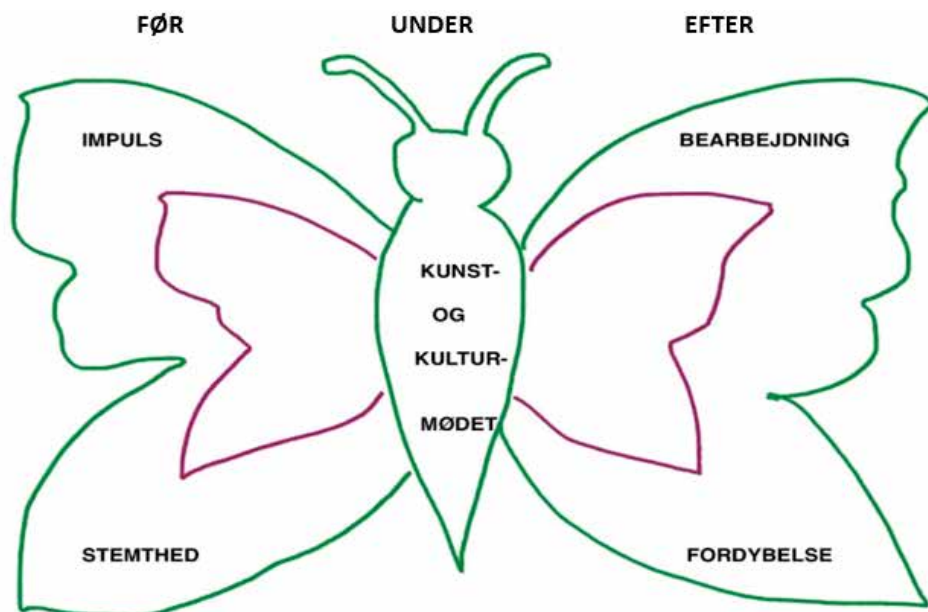
Teater er et kunst- og kulturmøde, der kalder på mere

Aktiviteterne i materialet understøtter de pædagogiske læreplanstemaer i dagtilbud – særligt læreplanstemaet; Kultur, æstetik og fællesskab. Børnene bliver engageret med deres egen krop, stemme, følelser og sanser, når de oplever en teaterforestilling som kulturelt indtryk og efterfølgende selv skal eksperimentere med at være kreative og æstetisk skabende gennem arbejdet med udtryk.

Materialet giver inspiration til at arbejde med særligt drama som udtryk, men indeholder også idéer til at udvide teateroplevelsen med aktiviteter inden for billedkunst, bevægelse og udeliv.

Pædagogen løfter børnenes møde med en teaterforestilling - giver det vinger

Som illustreret i sommerfuglemodellen kan arbejdet med at udvide en teateroplevelse anskues som en treleddet proces: før, under og efter forestillingen. Inspirationsmaterialet indeholder derfor aktiviteter, der inspirerer og vækker børnenes nysgerrighed **før** mødet med en teaterforestilling og **efterfølgende** skaber rum for genkendelighed, bearbejdning og fordybelse af børnenes oplevelser.

Sommerfuglemodellen er udviklet ifm. KULT-projektet (2016-2018) og illustrerer det pædagogiske arbejde før, under og efter et kunst- og kulturmøde.

Sommerfuglemodellens venstre vinge er forarbejdet, forberedelsen, inspirationen og impulsen. Kroppen er børnenes møde med kunst og kultur, og højre vinge illustrerer bearbejdningen, fastholdelsen og uddybelsen af børnenes oplevelser.

Læs mere om modellen i KULT-projektets inspirationsmateriale af Austring, B. D. (red.), 2018: <https://slks.dk/services/publikationer/det-blev-en-sommerfugl/>

Inspirationsmaterialet er et generelt før- og eftermateriale til brug i forbindelse med en hvilken som helst teaterforestilling – men det fulde udbytte af materialet opnås bedst ved, at du tilpasser aktiviteterne til den pågældende teaterforestillings tematik og æstetiske univers.

På næste side får du et overblik over materialets opdeling af aktiviteter – før, under og efter mødet med en teaterforestilling. Du kan vælge at lave alle aktiviteter eller blot udvælge nogle. Måske finder du også selv på nye. Arbejdet med at udvide børns teateroplevelse kan foregå over nogle dage, men kan også fylde hele institutionen i flere uger, måneder og halve år. Det er dig og børnene, der i fællesskab bestemmer varigheden. Lad dig inspirere – og gør materialet til dit eget!

Rigtig god fornøjelse med materialet og teateroplevelsen i din institution - og husk; kun fantasien sætter grænser.

”

Den følelse, når man har set et teaterstykke [...] det er den følelse, man skal holde fast i og skabe noget ud fra både før oplevelsen og til efterbearbejdning.

(pædagog ved Stubbekøbing Børnehus, Stubbekøbing)

Overblik over materialets aktiviteter - før, under og efter en forestilling

FØR forestillingen

Refleksionsrummet - Bring tanker, nysgerrighed og inspiration i spil

Værkstedet - Bring følelser, krop og stemme på banen

Legerummet - Bring teaterforestillingen ind i legen

UNDER forestillingen

Teaterrummet - Teater er et magisk oplevelsesrum

EFTER forestillingen

Refleksionsrummet - Bring teateroplevelsen ind i et rum for refleksion, fordybelse og æstetisk udtryk

Værkstedet - Bring kroppen i spil med refleksionen

Legerummet - Bring teaterforestillingen ind i legen på ny

FØR forestillingen

Refleksionsrummet - Bring tanker, nysgerrighed og inspiration i spil

Som forberedelse til teaterbesøget kan du gå på opdagelse på teatrets/kulturinstitutionens hjemmeside og Facebook. Opsøg al den viden, du kan få om forestillingen. Lad dig inspirere af forestillingens PR-materiale; plakat, titel, tekstbeskrivelse, trailer, fotos, undervisningsmateriale m.m. Væk børnenes nysgerrighed og før-forventning til forestillingen.

Hvis tiden er knap

1. Vis PR-materialerne til børnene, og lad dem reagere instinktivt på det
2. Hvad kommer de til at tænke på? Hvordan udtrykker de deres tanker?

Hvis tiden ikke spiller nogen rolle

3. Tag en refleksionssnak med børnene om deres tanker og forventninger til forestillingen:

Hvad ser de?

Hvad handler den om?

Hvem vil de møde?

Hvad kommer der til at ske?

Hvorfor tror de, forestillingen hedder det, den hedder?

4. Inspirerer PR-materialet dig til at igangsætte sanselige og kreative opgaver fx tegne, klippe/klistre, synge m.m.? Det kan være ift. tematik, gennemgående farver, lydunivers, skuespillernes bevægelser og ansigtsudtryk, særlige elementer i scenografi (fx cirkelformede genstande i relation til forestillingen "Cirkel – ender den?")

Bring flere sanser i spil inden teaterbesøget

Øvelserne kan være gode for de børn, som føler sig utrygge ved nye og anderledes rammer.

1. Start med at lave en invitation til den forestilling, I skal se. Børnene kan gå på skattejagt og finde den eller modtage den i en kuvert, flaskepost, gaveæske m.m.
2. Lav et fortællerstyret spil, hvor du gennem fortællingen guider børnene på en rejse hen til teatret. Måske ender I med at lege/spille den forestilling, I skal se ud fra det, I allerede ved om forestillingen.

Hvad skal der ske?

Hvor skal I hen?

Hvordan kommer I derhen?

Hvad føler børnene?

Hvordan ser teatret ud?

Hvordan ser teatersalen ud?

Hvilken forestilling skal I se?

3. Skab et stemningsrum. Som en aktivitet for sig – eller som supplement til forrige øvelse – kan du indrette et lokale med dæmpet lys og roligt musik for at forberede børnene på mørket i en teatersal

FØR forestillingen

Teaterværkstedet - Bring følelser, krop og stemme på banen

Teater aktiverer sanser og følelser, indlevelsesevnen og forestillingsevnen og skaber fælles energi og nærvær. En skuespiller bruger kroppen og stemmen til at udtrykke sig med - både verbalt, fysisk og følelsesmæssigt. Her får du bud på aktiviteter, der sætter gang i stemmen og kroppens bevægelser og udtryk.

Send energien videre

Send en energi rundt i en rundkreds. Fx et klap, en bevægelse, en lyd, et håndtryk, et ansigtsudtryk osv. Du kan starte energien - derefter kan det være børnenes tur. Man må først sende energien videre, når man har modtaget den fra sin sidemand.

Leg med stemmen

1. Rul med læberne og forestil jer, at I er motorcykler, der gasser op og kører afsted
2. Sig "Ho ho, hi hi, ha ha" i forskellige tonehøjder som julemænd, hekse, fine damer osv.
3. Find selv på flere lyde og måder at lege med stemmen
4. Lav en koncert. Du eller et barn er dirigent til lydene eller en sang og styrer lydniveauet med hænderne. Når hænderne er nede, er lydniveauet lavt – i midten, moderat – og er hænderne oppe, er lydniveauet højt

Aktiviteterne på denne side kan med fordel også laves, efter I har set forestillingen

Leg med kroppen

Brug fantasien til at bevæge jer rundt i lokalet, mens I fx forestiller jer: I er dyr, der er forskellige vejrforhold, I skal skynde jer eller liste afsted, gulvet er lavet af forskellige materialer fx skarpe sten, ild, hoppepude, vand osv., som I skal gå hen over. Hvilke bevægelser skaber det?

Du kan bruge billedkort, som du selv kan lave, til at understøtte børnenes forståelse af, hvordan de skal bevæge sig. Vis fx et billedkort af ild, mens du forklarer, at børnene nu skal bevæge sig som var der ild i gulvet.

Stop-dans med en usynlig snor. Spænd en usynlig snor fast et bestemt sted på kroppen fx i navlen, nakken, knæet, numsen, næsen osv. Start musikken og lad den kropsdel, hvor den usynlige snor sidder fast, styre dansen. Når musikken stopper, kan du eller børnene på skift vælge en ny kropsdel, hvorpå den usynlige snor skal sættes fast. Og musikken startes igen.

Følelsesudtryk

Præsenter børnene for forskellige følelser fx glad, overrasket, sur og trist. Du kan bruge billedkort, som du selv kan lave, fx et billede af en glad person, til at understøtte børnenes forståelse. Lav en rundkreds og placér billedkortet i midten. Udtryk de forskellige følelser med jeres ansigt og krop. Tal med børnene om de forskellige følelsesudtryk..

Klæd-ud-kassen

Find og ikklæd dig rekvisitter og kostumer fx en paryk, et par briller, et tørklæde osv. Leg med din stemme og krop i forhold til den figur, du er blevet til. Lad derefter børnene selv sanse og erfare, at man kan skabe en rolle blot med et enkelt kostume.

FØR forestillingen

Teaterlegerummet - Bring teaterforestillingen ind i legen

I både teater og leg sættes fantasien i gang. Der skabes rum til at lege med hinanden og med genstande på forskellige måder. Her får du bud på aktiviteter, der kan bruges til at lege sig ind i en hvilken som helst teaterforestillings univers som forberedelse til børnenes teateroplevelse.

Lav en skattejagt

inde eller ude:
Gem genstande med inspiration fra forestillingen (fx cirkelformede genstande i relation til forestillingen "Cirkel - ender den?"), som børnene skal finde.

Lav sang- og danselege

der integrerer en genstand med inspiration fra forestillingen. Fx stopdans til musik, hvor børnene skiftes til at bestemme, hvor på kroppen elementet fra forestillingen skal placeres, og derefter danses der videre.

Gå på biblioteket

og sug til jer af rim, fortællinger og billedbøger, der har forbindelse til forestillingstematikken som fx cirkler.

Brug fantasien til at transformere genstande.

Hvert barn får den samme eller hver deres genstand med inspiration fra forestillingen, fx en cirkelformet genstand. Børnene skal transformere genstanden til noget andet end det, den i virkeligheden er. Dette ved at bruge deres fantasi, fortælle og vise med deres krop, hvad genstanden også kan være. Fx kan en hula-hopring blive til en kjole, et armbånd kan blive til en kikkert osv.

Aktiviteterne på denne side kan med fordel også laves, efter I har set forestillingen.

UNDER forestillingen

Teaterrummet - Teater er et magisk oplevelsesrum

For nogle børn kan teaterturen være deres første møde med teater som et levende medie og magisk oplevelsesrum. Teater er en social og fælles oplevelse samtidig med, at det enkelte barn opfatter forestillingen på sin helt egen måde. Derfor kan børn reagere vidt forskelligt på det, de oplever. Det er ikke bare selve forestillingen, men den samlede oplevelse, fra I tager afsted, til I kommer hjem, der tæller.

Under teaterbesøget kan du med fordel være opmærksom på at observere og registrere, hvad der fascinerer børnene samt deres reaktioner og kommentarer på forestillingen, med tanke på de efterfølgende aktiviteter i dette materiale.

Du kan også tage billeder af børnene under teaterbesøget til brug i arbejdet med refleksionsøvelser **efter** forestillingen. Hvis du vil tage billeder, kan det være en god idé på forhånd at aftale det med teatret – eller kulturinstitutionen, hvor du skal se forestillingen.

EFTER forestillingen

Refleksionsrummet - Bring teateroplevelsen ind i et rum for refleksion, fordybelse og æstetisk udtryk

Lad børnene dele deres teateroplevelse for at minde dem om deres møde med forestillingen og vække deres genkendelsesglæde. Saml op på de refleksioner, børnene havde før mødet med forestillingen via et gensyn med det, du har vist og talt med dem om inden forestillingen. Hvis I har fået mere materiale fra teaterbesøget, kan I også kigge på og tale ud fra det.

Refleksionsspørgsmål

Du kan stille refleksionsspørgsmål til børnene i en eftersnak om deres individuelle forestillingsoplevelse.

- Hvad husker I allerbedst fra forestillingen? – Kan du huske...
- Hvorfor tror I nu, at forestillingen hedder det, den hedder?
- Hvilke levende figurer mødte I i forestillingen?
- Hvordan så teaterrummet ud, og hvilke ting (rekvisitter) var der på scenen?
- Hvad synes I, at forestillingen handlede om?

Hvis tiden er knap

1. Vis PR-materialerne igen til børnene, og lad dem reagere instinktivt på det
2. Hvad tænker og siger de nu til det? Hvordan udtrykker de nu deres tanker? Stemmer det overens med før-forventningerne? Hvad er de blevet klogere på?

Hvis tiden ikke spiller nogen rolle

1. Lad børnene tegne/klippe-klistre mere og videre på det, de har lavet inden forestillingen evt. med brug af de gennemgående farver fra forestillingsuniverset. Eller lad børnene tegne en fri tegning af det, de husker bedst fra deres teateroplevelse
2. Tag en eftersnak ud fra de tegninger/kreative produkter, som børnene har skabt
3. Som supplement kan du printe fotos ud af børnene under teateroplevelsen, og lade børnene lime dem på deres tegninger eller på PR-materialer fra forestillingen
4. Lav en udstilling med børnenes produkter sammen med PR-materialerne fra forestillingen

EFTER forestillingen

Teaterværkstedet - Bring kroppen i spil med refleksionen

Refleksionen kan kropsliggøres. Når kroppen bringes i spil som refleksionsredskab, synliggøres børnenes teateroplevelse i en fælles spejling og kropslig forståelse. Her får du bud på aktiviteter, som bringer kroppen og stemmen i spil i refleksionen over en teaterforestilling.

Kropslig refleksion

1. Kropsliggør jeres refleksioner over teateroplevelsen ved at stille jer i en position som en kropslig statue af noget, I særligt husker fx en ting på scenen eller en skuespillers bevægelse
2. Gør de kropslige statuer levende med en bevægelse og lyd eller replik
3. Skab en fælles dans/koreografi ved at sammensætte alle bevægelser fra de kropslige statuer. Sæt musik på. Alle bevægelser kan gentages flere gange, så alle børn lærer hinandens bevægelser. Overvej til sidst at dele børnene op i to grupper, hvor de viser dansen/koreografien for hinanden

Følelsesudtryk

1. Brug billedkortene fra øvelsen "følelsesudtryk FØR forestillingen"
2. Vis ét billedkort ad gangen. Find sammen med børnene ud af, hvordan følelsen på billedkortet kom til udtryk hos figurerne i forestillingen: Hvad gjorde de med deres krop og stemme for at udtrykke følelsen? Sagde de en særlig replik knyttet til følelsen? Hvorfor havde de den følelse?
3. Eksperimenter med at gå rundt og efterligne figurerens følelsesudtryk og replik med jeres krop, ansigt og stemme

Spil og leg jeres version af forestillingen

1. Genfortæl i fællesskab, hvad forestillingen handlede om. Du kan benytte dig af følgende hjælpespørgsmål:

Hvordan startede det? Hvad skete der så?

Hvem mødte de? Hvad lavede de?

Hvor var de henne? Hvad så de?

Hvad hørte de? Og hvad sluttede det med?

2. Spil og leg forestillingen – enten som den var eller jeres egen version, hvor I tilføjer nye elementer, som børnene selv finder på. Du kan være fortæller og hjælpe børnene med at spille forestillingen. Benyt dig af hjælpespørgsmålene i punkt 1
3. I takt med at I spiller og leger forestillingen, inviterer du børnene op på gulvet til med krop og ansigt at mime det, der bliver fortalt om. De kan både være levende væsner (fx mennesker og dyr) og objekter (fx træer, bil, huse). Giv evt. børnene replikker eller lad dem selv finde på. Hvis et barn er lidt genert, kan du ledsage det på scenen
4. Få nye børn op på gulvet, når der opstår nye steder, figurer, situationer osv., så alle børn er medskabende i jeres forestilling. Publikum kan også aktiveres undervejs ved at lave lydeffekter

**Denne øvelse
kan også bruges
i forbindelse med
højtlesning**

Skrup op for teaterdelen. Brug kostumer, rekvisitter og sminke inspireret fra den forestilling, I har set. Det kan hjælpe børnene til at indleve sig i de figurer, de spiller. Keep it simple – en heks kan fx godt genkendes med et enkelt tørklæde på hovedet.

EFTER forestillingen

Teaterlegerummet - Bring teaterforestillingen ind i legen på ny

Efter børnene har set og oplevet forestillingen, kan legen igen bruges til at huske, bearbejde og fortolke børnenes sanseindtryk. Du kan derfor med fordel gentage legene fra "Teaterlegerummet" **før** forestillingen samt tilføje nye, nu hvor I har set forestillingen og måske er blevet yderligere inspireret.

Kongens efterfølger kan bruges i relation til børnenes teateroplevelse ved på skift at lade dem finde på bevægelser, de husker fra forestillingen, som de andre i gruppen derefter kopierer.

Dukketeater med afsæt i forestillingen. Dukkerne kan I selv lave, tegne eller klippe ud fra PR-materialet og sætte på pinde. Hjælp børnene med at genfortælle og spille dukketeatret, som gerne må udvikle sig og blive til jeres egen fortælling uafhængigt af teaterforestillingen.

Udendørs aktiviteter. Hvilke udendørs aktiviteter har teaterforestillingen inspireret dig til at lave med børnene? Er der materialer på legepladsen, I kan bruge på ny? Fx at trille og trække med bildæk med inspiration fra forestillingen "Cirkel – ender den?"

Der er ingen grænser for, hvor lidt eller hvor meget den udvidede teateroplevelse kan udvides både i forhold til indhold og varighed – for husk; Fantasien og lysten til at lege har ingen grænser!

**Bestil en
dramapædagogisk
workshop**

Få muligheden for at afprøve
aktiviteterne i materialet på egen
krop i en dramapædagogisk
workshop for pædagogisk
personale i institutionen
eller kommunen.
Tjek tilbuddet ud på
Teatret Maskens
hjemmeside

T E A T R E T

MASKEN

OPLEVELSER DER RØRER DIG

TEATER **BAGLANDET**
www.teaterbaglandet.dk

Materialet henvender sig til dig, som er pædagogisk personale i dagtilbud og giver inspiration til, hvordan du sammen med din børnegruppe, både vuggestue- og børnehavebørn, kan arbejde med at få mere ud af en teaterforestilling både før og efter, I har set forestillingen.

Materialet kan downloades gratis på:

Teatret Maskens hjemmeside (www.masken.dk)

Teatercentrums hjemmeside (www.teatercentrum.dk)

Kulturtjenestens og skoletjenestens hjemmeside
(www.skoletjenesten.dk/kulturtjenesten)

